

דברי תורה והסלידות

י"ל ע"י מכון אהל אברהם

להוצאת ספרי מודינו הרב הגאון ר' אברהם בן ציון בייער שליט"א
רב דשכונת דיב"ל ב"ש

פרשת דברים
ד' מנ"א
שבת חזון
תשפ"ג לפ"ק
גליון תט"ו
שנה ט'

קול השיעורים
ממורינו הרב שליט"א
073-371-8218

לעי"נ הגה"צ מוהר"ר מאיר רפאל ב"ר ניסן זצ"ל
יא"צ ג' מנ"א תש"פ לפ"ק, ת.ג.צ.ב.ה.

יתרון האור מן החושך

חושך של חבירו, והוא מבין ליתן שבח והודיה להשי"ת שנתן לו יתרון דעת מחבירו, ואז יש לו יתרון אור הנמשך מחושך של חבירו, וכשנתן השבח והודיה להשי"ת שנתן לו בינה יתירה מחבירו, אז נעשה כסא החושך אל האור ונעשה אחדות מן ב' בחינות, כלומר שעל ידי שהאדם מתעלה בעבודת השי"ת במה שרואה חשכות הזולת, כמו שהזולת משכים למלאכתו בוריות לעבודת עולם הזה, כן הוא מתענג בוריות וחשק לעבודת השי"ת, אז נעשה חושך הזולת כסא לאור ומתעלה על ידו, וזה נקרא אור מהחושך של הזולת.

ובזה יובנו דברי הפסוק **אלה הדברים אשר דבר רבן של כל נביאים הוא משה, אל כל ישראל** שהיו דור דעה, וגם כולן יחד, ודאי היו דברים נעלמים, והוא שכוונתו לחזק לבם בעבודת השי"ת, בין שהיה מבחי' קטנות או גדלות שלא יתמוטט.

וז"ש **במדבר בערבה**, ר"ל גם שיש זמן שאדם דומה למדבר שומם שאין יכול לעבוד עבודת ה', והיינו בחי' ימי הקטנות שנק' או אילן סרק שאינו עושה פירות, מכל מקום אחר זמן שיבוא לבחי' הגדלות שנק' בערבה, שערבה עליו יותר התענוג הנמשך לאור מן החושך, אז נעשה כסא זה לזה.

דרך ב': להתחזק בעבודת השי"ת מבואר בדבריו שהוא הנקרא **מול סוף**.

ואלה דבריו הק', והוא על דרך שכתוב בספר יצירה (פ"א מ"ה) נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן וכו'. והענין דכתבתי ביאור פסוק (דברים כח, יג) והיית רק למעלה, ל"ל "רק" [שמשמע קצת מיעוט], ונ"ל כי גלגל חוזר בעולם (שבת קנא ב), וכשהוא למעלה או הוצרך לירד למטה כפי סדר הגלגל, וז"ש והיית רק למעלה ולא למעלה ממש, ואז אין צריך לירד, וק"ל.

וז"ש נעוץ סופן בתחילתן, כי כשהוא בסוף דהיינו למטה, אז אין חשש שירד למטה יותר, כי אין לו מקום לירד יותר, רק מוכרח לעלות כפי סדר הגלגל, א"כ אתי שפיר נעוץ סופן בתחילתן, והבן.

א"כ יש לאדם להתחזק ולעמוד על עמדו בעבודת ה' גם כשרואה שהוא בתכלית הירידה, מ"מ כשיתן לב כי נעוץ סופן בתחילתן, א"כ לעולם לא ימוט.

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן וגו', במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל ולבן וחצירות ודי זהב וגו' (א, א).

עי' בתולדות בפרשתינו שמבאר בארוכה פסוק זה, לג' דרכים שצריך לקיים בעבודת השי"ת, ומכיון שדבריו ברורים ונופת צופים, שומה עלינו פשוט למסרן כפשוטן ולנהוג כמותן כדי להגיע לשלימות עבודת השי"ת

דרך א': מקדים מקודם הפסוק בקהלת (ב, יג) וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החושך, ומבאר ג' אופנים מהו יתרון האור מן החושך.

אופן א. שהתענוג באור הוא רק ע"י החושך, ומביא שם הפסוק, מי יתן טהור מטמא, דהיינו שיקח תענוג בטהור מן תענוג הטמא ונעשה כסא זה לזה, ומבאר דכשהאדם בימי קטנות בענין תורתו ועבודתו יתברך, ואח"כ כשבא ימי הגדלות היא התענוג בתורתו ועבודתו יתברך, שנמשך יתרון האור מכח זמן החושך, כי תענוג התמידי אינו תענוג בעצם, כי אם התענוג שנקרא אור הנמשך מן החושך.

וביתר ביאור מבאר, כי יש קטנות וגדלות בעולמות העליונות, וכן באדם החיות רצוא ושוב, כי יש אור הנמשך מהחושך של עצמו היינו כשאדם הוא בימי הקטנות בעבודת השם, הלך בחושך כמה זמנים על ידי איזה סיבה או מניעה, ואחר כך כשבא לימי הגדלות שחזר לעסוק בתורה ועבודת ה' יש יתרון לאור מן החושך, ר"ל שיש לו יותר תענוג בבחינת אור שנמשך מן החושך, דדוקא מכיוון שהחושך קדמה לאור, זהו הגורם לו יותר תענוג בעת האור, נמצא דהחושך הוא כסא לאור וגם החושך מתעלה עי"כ דכל האור הוא רק משום שהיה לו חושך לפני זה.

אופן ב. מוסיף עוד בחינה המבהיל על הרעיון בבחינת יתרון האור מן החושך, וז"ל: ששמע ממורי **הבעש"ט** נבג"מ, שכל המסייע לחבירו נעשה כסא לחבירו, כמו יד האדם המושיט דבר למעלה או הוא כולו שם, וזה נקרא אור מהחושך של עצמו, והיינו שבוה שמייע נעשה אור מהחושך.

אופן ג'. מבאר דהפירוש של יתרון האור מן החושך, היינו יתרון האור הנמשך מחושך של חבירו, דהיינו כשרואה בחבירו שאינו מתנהג כראוי, כגון שאינו מתכוין בהמצוות או בהלימוד לשם שמים, וזה נקרא

פניני הפרשה

אין מוכרחים לקיים דברי חז"ל עבירה גוררת עבירה...

אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל וגו' (א. א.). והפסוק חושב והולך כל החטאים אשר חטאו ישראל. וקשה שאינם לפי סדר המאורעות, כגון "ודי זהב" דקאי על חטא העגל היה מעבירות הראשונות, והיא נזכרת לבסוף. ותיירץ הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע בדרך צחות, שאם היה כתוב כפי הסדר, היו כאלה שהיו טועים שבא להורות שאם מתחילין בעבירה מוכרחים כבר להמשיך ולחטוא, כי עבירה גוררת עבירה, ולכן נכתבו שלא כסדרן להורות שיכולים להפסיק.

שתי עצות לתקן מה שפגם

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל כו' (א. א.). יש לבאר שנרמז בכאן עצה לעם ד' איך יתנהגו לבא אל אמתת עבודת השם ברוך הוא, כי בשעה שאדם עושה מצוות מכניס קדושה באבריו, ואם עשה עבירה ר"ל נעשה חסרון באבריו ונפגם אותו אבר ר"ל, ואיך מתקן מה שקלקל מביא הרבי רבי אלימלך דיש שני דרכים.

א. במה שהוא כולל את עצמו בתוך כלל ישראל ובכלל ישראל אין פגם ואין חסרון כמו שנאמר ועמך כולם צדיקים, ואין שטן ואין פגע רע ובזה שמקשר עצמו שם נתקן אותו אבר שנפגם, וזה הטעם שאומרים כל פעם לשם יחוד וכו' בשם כל ישראל.

ב. ועוד יש עצה ששורש כל החטאים באים מעץ הדעת שנתקללה בל"ט קללות, ואם האדם שומר את השבת כהלכתו בל"ט מלאכות מתקן ה"ט קללות ונפרדו ממנו כל הקליפות, וזהו שרמז להם משה רבינו עליו השלום באומרו עצות הללו לעם הקודש באמרותיו הטהורים.

ובתיבות אלה הדברים נרמז שמירת שבת בל"ט מלאכות כדרך שאמרו בגמרא אלה הדברים מכאן לל"ט מלאכות, [עי' במסכת שבת (דף ע' ע"א) דברים הדברים ואלה הם ל"ט], והעצה האחרת הוא תיבות כל ישראל, ליחד ולקשר עצמו בכללות ישראל.

וזהו אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל, פירוש אל העצת כל ישראל שאנו עושין כנ"ל נתן לנו עוד עצה באלה הדברים, דהיינו שמירת שבת [והיינו שחוץ מהעצה של לקשר עצמו בכללות ישראל, הוסיף משה עוד עצה של ל"ט מלאכות]

נועם אלימלך

הצדיק יסוד עולם, הוא המדבר, ומובנים דבריו לכאן"א לפי דרכיו

אלה הדברים אשר דבר משה על כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תופל ולבן וחצרות ודי זהב. הנה יש לדקדק, מה זה אשר דיבר משה 'אל כל ישראל', וכי כל ישראל כאחד חטאו 'בחצרות' במחלוקתו של קרח, או כל הקהל עשו את העגל, וכן שאר הדברים שהזכיר - לא היה דעת כולם שוים בו. ובפרט שהדור הזה היו מאותן שכתוב בהם (דברים ד ד) חיים כלכם היום. - עדה שלימה, ולא עשו כלום מאותם הדברים שהוכיח בהם, שלא היו בעולם כלל כשחטאו אבותם ועשו אותן הדברים, ומהם היו קטנים אז, ומה זה שהוכיחם משה רבינו ע"ה בדברים אלו כנ"ל.

הענין הוא כך, דהנה בהתאספו זרע ישראל ביחד אל איזה צדיק המפורסם בדורם, הבחינה היא שיובחן בו לידע באמת שהוא בחינת צדיק יסוד עולם, והוא כולל כל אותם אנשים שבאים אליו הוא כך הבחינה [דהיינו לידע אם הצדיק הזה הוא צדיק יסוד עולם].

לא זה שנופל עליהם אימה ופחד בנוסעם אל הצדיק, האיך באיזה אנפין יתראו לפניו, וכל אחד ואחד בוש מלפני חבריו מפני שבאים לו כל הענינים ומעשים לא טובים שעשה מימיו ומהרהר בתשובה, ומורא יעלה על ראשו שהצדיק יבין את כל מעשיו לא טובים אשר עשה עד הנה, ונעשה שפל בעיניו עד למאד, ובוש כל אחד מלפני חבריו, ובבואו אל הבית והחדר שהצדיק חונה שם הוא במורא ופחד שממש אינו יודע היכן הוא מגודל הבושה והפחד שלא יאמר לו כל מעשיו שעשה עד הנה, והצדיק אף על פי כן אינו אומר לו כלום - בכל זה איננו נבחן שהוא צדיק יסוד עולם באמת.

רק הבחינה האמיתית היא זאת, כאשר ידוע ומפורסם מאדמו"ר איש אלקים מו"ה אלימלך זצוק"ל שהיה עומד לפניו ביתו וסבבוהו בני אדם בעגולה והוא היה עומד באמצע וסיפר איזה מעשה באיזה ענין לפניו, וכל אחד ואחד מהם היה לבו נשבר על שנים עשר קרעים, וכל אחד מהם סבר שסיפר המעשה הזאת עבורו ומרמז על מעשיו אשר לא טובים אשר עשה, וזה סבר שאליו הדברים מגיעים - כן היה אצל כל אחד ואחד. הגם שהצדיק כונתו בסיפור המעשה לאיזה ענין הצריך לו, או שמכוין שיצא מהם איזה מוסר והנהגה, אף על פי כן עלהו לא יבול, והם שוים לכל נפש השומעים דבריו.

וזה הפירוש בגמ' (ע"ז יט:) אפילו שיחת חולין של תלמיד חכמים צריכים לימוד, ובה [רק בזה] הצדיק יבחן לידע ולהודיע אם זה כוחו - אזי הוא בחינת 'ציון', צדיק יסוד עולם באמת.

גשמיות לפני רוחניות

איתא בזכרון זאת (סוף דיבור א) על הפסוק ודי זהב (א, א). הרמז בזה שישפיע הקב"ה לישראל הרבה זהב ושפע רב. ושמעתי מכ"ק מרן מסקווירא זצוק"ל שהיה בענין זה ויכוח בין הרה"ק המגיד מטשערנאביל זי"ע והרה"ק מלובלין זי"ע, כי הרה"ק מלובלין זי"ע היה סבור שהעיקר צריכים להשפיע על ישראל עניני רוחניות, וצרכי הגשמיות יבואו ממילא, והרה"ק המגיד מטשערנאביל זי"ע היה סבור להיפך, שצריכים להשפיע על ישראל גשמיות, וע"י שיהיה להם כל הצטריותיהם הגשמיים בהרחבה, יתעוררו להטיב מעשיהם בעניני רוחניות, ובסוף ימיו של הרה"ק מלובלין זי"ע הודה לדעת הרה"ק המגיד מטשערנאביל זי"ע.

כדברים האלה איתא בספר בית פינחס (אות ד), ששמע מרב אחד שהיה פעם בשבת קודש אצל הרה"ק המגיד מטוריסק זי"ע, ואמר אז המגיד הק' זי"ע באמצע התורה בסעודה שלישית, אבי הק' זי"ע היה מחולק כל ימיו עם הרה"ק מלובלין זי"ע, כי אבי הק' היה סבור שצריכין להתפלל עבור גשמיות, וכאשר יהיה גשמיות נוכל ממילא לבוא לרוחניות, והרה"ק מלובלין זי"ע אמר שצריכין להתפלל רק עבור רוחניות, וגשמיות יהיה איך שיהיה, אך בסוף ימיהם הודה הרה"ק מלובלין זי"ע לדברי אבי הק', ע"כ.

אמרות טהורות רחמסטריווקא

תשעה באב

אריכת הגלות הוא מפני שלא מתאבלים על זה

כתב הגריעב"ץ בסידורו ה' תשעה באב (דלת ב' חלון ו' אות טז) מלבד מה שהיסח הדעת מן החורבן הוא סיבה להארכת הגלות, הרי שכל הצרות שפקדו ופוקדות את כלל ישראל כאומה הגזרות האיומות שניתכות על העם כולו גם זאת בשל אי ההתבוננות במשמעות חורבן הבית ומניעת הצער והיגון האמורים להיות חלק בלתי נפרד משטף חיינו, וכאן מקום שראוי להרחיב בו הדיבור, אלמלא לא היה אלא עון זה בידינו שאין מתאבלין על ירושלים כראוי, די להאריך גלותינו, והיא בעיני הסיבה קרובה היותר גלויה, עצומה וחזקה, לכל השמדות הגדולות הנוראות המבהילות

הרעיונים, אשר מצאונו בגלות בכל מקומות פזורינו, על צוארינו נרדפנו, לא הונח לנו, להרגיע בגוים עם שפלותינו ענינו ומרודנו, לפי שיצא האבל הלז מלבנו, בהיותינו שוקטים בארץ לא לנו, שכחנו את ירושלים, ולא עלתה על לבבינו, על כן כמת מלב נשכחנו, מדור לדור נוסף יגון על יגונינו ומכאובינו, וכל אוהב אמת יודה לדברינו, וכאשר יוכיח הנסיון ביחוד ביום ת"ב המר, מי ומי המתאבל ונאנח על חורבן הבית ושממות ארצינו כראוי ממעמקי הלב, כמה דמעות נשפכות על זאת, ואצ"ל בשאר ימי השנה אין זוכר ואין פוקד ואין דובר דבר ממנה, אפילו במחשבה לא בא זכרונה, כאילו מקרה היה לנו. עכ"ד.

מי שלא מבין דבר מן התורה יתפלל על הגאולה שלימה

נראה לי כשילמוד האדם איזה דבר ואינו מבין, יתמרמר על הגלות ויתפלל על הגאולה, עי"ז יתעורר דעתו להתבונן מה שלא ידע. ושמעינן לה מן הדא דאיתא בתיקונים (בהקדמה דף א' ע"ב) כצפור נודדת מן קנה (משלי כז ח) דא שכינתא דאתקריאת צפור וכו', כן איש נודד ממקומו דא משה וכו' דאתתריך רוחיה אבתייהו.

והנה תתבונן, הדעת שבכל איש הישראלי המתבונן בתורה הוא ניצוץ ממש (כשארז"ל [שבת קא:] משה שפיר קאמרת), וכאשר האדם אינו מבין בדעתו [בבנ"י כתב אינו מבין איזה דעת בתורה] איזה ענין בתורה, הנה הוא מגודל הגלות של בחינת משה שבתוכו, וכאשר יתפלל על הגאולה, כשמתעורר בחינת גאולה מתעורר גאולה גם לבחינת משה דאתתריך רוחיה וישוב ויתבונן.

והנה תשכיל ותדע מה שארז"ל (במדרש תהלים קל"ז י') כל מי שלא נבנה בית המקדש בימיו כאלו וכו'. דקשה הלא רבים וכן שלמים יסודי עולם הלכו למנוחות עולם ולא נבנה ביהמ"ק בימיהם, אבל באמת שבונים בכל עת ביהמ"ק כל אחד חלקו השייך לנשמתו, וכל מי שלא נבנה בימיו כאלו וכו', על כן כאשר האדם אינו מבין התורה בדעתו, הוא שחלק ביהמ"ק שלו עדיין לא נבנה מגודל חטאו, הנה ישוב אל ד' על עוונותיו, ויתמרמר על הגלות, ויתפלל על הגאולה, ותתחזק דעתו, ויראה פלאות מה שלא ידע, והוא לדעתי סוד הפסוק (דברים יז ח) כי 'פלא ממך דבר וכו' וקמת (בשיעור קומה שלך) ועלית אל המקום וכו' ודי בזה. **אגרא דפרקא**

הרה"ק רבי אשר הצעיר מסטאלין זי"ע סיפר מה ששמע מאביו הרה"ק הבית אהרן זי"ע, כשהצטרף לביקור אביו הרה"ק רבי אשר הגדול מסטאלין זי"ע אצל הרה"ק רבי ברוך ממעזיבז זי"ע בעת עריכת השולחן אמר רבי ברוך ממעזיבז הנה אמרו חז"ל (סנהדרין צז) אין בן דוד בא אלא מתוך היסח

הדעת והקשה האיך יכול להיות שעם ישראל יסיחו דעתם ממשיח בן דוד, שלוש פעמים ביום אנו מבקשים בתפילה את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך לישועתך קוינו כל היום ומצפים לישועה, לולי האמונה והביטחון שיש לעם ישראל על גאולתו לא הייתה תקומה לעמנו ח"ו, א"כ מה הפירוש אלא מתוך היסח הדעת, אמר רבי ברוך זי"ע הייתי בהיכלו של משיח והנה הגיעו אלף אלפי מלאכים מליצי יושר והחלו להמליץ טוב על עם ישראל, והגיעו קרונות עמוסים במצוות ובמעשים טובים, בשמים נעשה התעוררות עצומה והתרגשות גדולה הנה הגיע זמן גאולת עם ישראל מכל צרותיהם ומשיח עומד להגיע אליהם בכל רגע, משיח לבש את כתר המלכות והחל ללכת, והנה ברגע אחד נתהפכו היוצרות, מאור לחושך התחילו להגיע מלאכים שחורים והחלו לקטר על עם ישראל, לא נותרה ברירה למשיח בן דוד ונאלץ לחזור על עקבותיו, בעצב וביגון הוריד את הכתר מראשו ושב למקומו, לא עבר זמן רב ושוב הופיעו מלאכים טובים והמליצו טוב, משיח שוב קם ממקומו לבש את הכתר והתחיל ללכת, שוב הגיעו מלאכי חבלה וקטרגו ובדלית ברירה חזר המשיח למקום מושבו, המשיח רבי ברוך זי"ע ואמר התמונה הזאת חוזרת ונשנית עשרות ומאות פעמים, והנה כשיגיע הרגע האמיתי ויגידו למשיח בן דוד הנה הגיע זמן הגאולה, משיח כבר יסרב להאמין, וזהו פירוש אמרם אין בן דוד בא אלא מתוך היסח הדעת, היסח הדעת של מי, של משיח, משיח כבר יסיח דעתו ולא יאמין שזהו זמן הגאולה.

לב ישראל (פרשת ויחי)

פעם שאלו החסידים מהרב הקדוש רבי דוד מטאלנא זי"ע, למה לנו לבקש על משיח הלא בבואו נצטרף להסתתר במסתרים ובמחבואות שלא יראה אותנו, אמר להם בזה הלשון תאמינו לי שברגע הזאת שיבוא משיחנו תהיה כל כך הזדככות המוחין בעולם, שאפילו הפחות שבפחותיו יהיה ביכולתו להתקרב את עצמו ולהתקרב לפני מלך המשיח, וביקש מהם שיפרסמו את הדבר הזה לפני בני ישראל משמו.

ליקוטים יקרים (מערכת ז' אות ג')

בעצם יום תשעה באב, התאספו אותם זרע מרעים המכונים בשם משכילים בפרשבורג ועשו להם סעודה בעיצומו של יום התענית כשהם פורקים מעליהם כל עול תורה ומצוות, ובהתנתקם מעם ישראל, היטב חרה הדבר לרבינו בשמעו את בשורת האויב, ובשבת קודש שאחרי כן נשא בכאב רב את דברי תוכחתו לקהל עדתו בבית הכנסת הגדול בעיר, כשהוא מסיים את דבריו עיניכם הרואות את אשר עשה ה'

לבעל פעור כי כל האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו ה' אלקיך מקרבך, וכן היה כחלוף ימים מועטים וכל האנשים שהעיצו פניהם נגד קדוש ה' נאבדו מן העולם תוך תקופת השנה במיתות משונות האחד הטביע את עצמו בנהר הדנובה השני התאבד בתליה על עץ מחוץ לעיר וכן יתר בני חבורת המשחיתים שנאבדו כולם מן העולם באותה שנה ויהי לנס, אחד מן החבורה בראותו את הקורות לחבריו הרעים ברח מהעיר לוינה ושלח משם אגרת אל רבינו בו ביקש ממנו מחילה והוא מפציר במכתבו ברבינו שיזכירו בתפילתו לטובה, למקרא דבריו נענה רבינו ואמר כן כן אזכירו בתפילתי בברכת ולמלשינים אל תהי תקוה, ואמנם לא ארכו הימים וגם אותו רשע נאבד מן העולם ואבדה תקותו כיתר המינים והמלשינים, ושמו של השי"ת התגדל והתקדש בתוככי העיר פרשבורג ומחוצה לה, ומני אז שוב לא העזו הרשעים להרים ראשם והעיר פרשבורג שכנה בטח תחת הנהגת רבינו החתם סופר זצ"ל.

חדש זה נקרא מנחם אב ע"ש שהקב"ה מנחם אותנו שהוא אבינו אב הרחמן ומה שכילה חמתו על עצים ואבנים אינו מרוב כעסו אלא מתוך אהבתו אלינו, ומודיע לנו שישוב אלינו כמש"נ והשיב לב אבות על בנים. ורצונו ית' שנקראהו אבי אתה, כמש"נ בהפטרות מסעי (ירמ' ג, ד) הלוא מעתה קראת לי אבי אלוף נעורי אתה, קרי קראת, וכתוב קראתי היינו שהקב"ה בעצמו קורא לנו שהוא אבינו. ואיתא בחז"ל כל שלא נבנה ביהמ"ק בימיו כאילו נחרב בימיו, וא"כ הרי בכל דור ובכל שנה כבר כילה הקב"ה חמתו בעצים ובאבנים בכדי שנוכל לשוב אליו. וכה יזכנו השי"ת לשוב אליו שנוכל במהרה לזכות לבנין בית הבחירה.

ברכת אברהם

שמעתי מכ"ק אאמו"ר ז"ל ששמע מיהודי שהיה אצל אדמו"ר הרה"ק רבי יוחנטשע מראחמסטרייווקא זי"ע א בשבת מברכים אב, ונענה הרה"ק הרי שמו של החודש הוא "מנחם אב" והוא מסוגל לנחם את הצריך להיות לאב, היינו מי שאין לו בנים מסוגל להוושע, ובאמרו זאת היו לפניו חמישים הזכרות להוושע בזש"ק וכולם נושעו בבנים בשנה ההיא.

מילין קדישין

רבי נפתלי מראפשיץ תלמידו של הצדיק מלובלין זי"ע כשחל תשעה באב בשבת היה מאריך בזמירות של שבת והיה אומר השבת את אורחת יקרה ונכבדה נעכב אותך אצלינו מעט ואילו אתה תשעה באב תוכל להמתין והלוואי לא היית בא כי אינך אצלינו מן האורחים החשובים.

אור ישראל

הרה"ק רבי שלומק'ה מזווייהעל זי"ע, הי' בתשעת הימים בכותל המערבי, והי' שם הרה"ח ר' משה אהרן סגל זצ"ל, הראה לו רבינו על הכותל גיט אקיק ווי דער כותל וויינט, מישש ר' משה אהרן את האבנים וראה שהם רטובות

הרה"ח ר' גדליה סגל שליט"א

(ששמע מאביו בעל העובדא, והובא הדברים בספר יסוד צדיק - זווייהעל)

באחד מתשעת הימים שבין ראש חודש אב לתשעה באב, עשה הרה"ק הרבי ר' הענין מאלכסנדר זצ"ל סעודת סיום מסכת, פתח ואמר: בימים קדמונים, כשבאו הימים האלו היו הבעלי בתים בצער ועגמת נפש שנשרף בית המקדש ואין לנו בית המקדש להקריב בו קרבנות חובותינו והיו בעצבות, אבל כעת החסידים אוכלים סעודות, שאומרים ה', היה הוה ויהיה, שהיה בית המקדש ויהיה בית המקדש, וסיפר האיך לאחר שהשליך אשמדאי את שלמה המלך ע"ה מעל כסאו, והיה בא לאיזה כפר ואמר שהוא שלמה המלך, וכששמע בעל הכפר שהוא המלך שלמה, אסף את כל בני הכפר וסביבתו ויזבחו שור ומריא וכל מיני מעדנים לכבודו, והי כאשר הסבו לאכול, קרא בעל הכפר לבני ביתו, וסיפר להם על שלמה המלך וירידתו, ואמר להם ראו איך עלול הגלגל להתהפך וראו מה צער שבא על האדם הזה, והי כשמוע שלמה המלך דברי בעל הכפר, נמס לבו בקרבו מרוב צער, בזכרו ימי עלייתו וכל הכבוד והגדולה שהיו לו מאז, ועתה נפל מאיגרא רמה, ומרוב צער לא היה יכול לאכול אף שהכינו לפניו כל מיני מעדנים.

אחר כך כשבא לעיר אחת, פגע בחסיד אחד ושמח עמו כששמע שהוא שלמה המלך וניחם את נפשו שבל ידאג כלום, שהיה שלמה המלך ויהיה שלמה המלך, דאף שלפי שעה ירד מגדולתו אבל עוד ימלוך כראשונה, ושמחו יחדיו

מאוד, ויבקש ממנו לסעוד עמו בסעודה קטנה שיש לו בביתו כי גם הוא איש עני, אך כמה שיש לו יאכלו יחדיו וישבעו, והחיה את נפשו בדברים טובים וניחומים יותר מכל מעדני עולם. ועל זה אמר שלמה המלך ע"ה (משלי יז, א), טוב פת חרבה ושלוה בה. וזה הוא גם כן ענין בין המצרים. **חשבה לטובה**

נוהג היה הרה"ק רבי אברהם יעקב זי"ע מסדיגורא להרבות בשמחה בשבת חזון על אף ששבת זו היא שבת שבתוך ימי בין המצרים ולא עוד אלא שבת לפני צום תשעה באב בו חרב בית מקדשנו ותפארתנו, כאשר נשאל על כך מדוע מרבה בשמחה בשבת זו, אמנם צריכים להיות בשמחה בשבת אבל הרי שבת זו היא שבת שלפני יום חורבן בית המקדש ולכאורה יש למעט בשמחה? נענה רבי אברהם יעקב זי"ע. ואמר צדיקים היו אומרים כי שבת זו גדולה וחשובה עד למאד והטעם לדבר הוא פשוט מאד כאשר שוררת חשכה אין האדם מוצא את מקומו ואינו יודע בין ימינו לשמאלו ואינו יכול להתקדם במאומה אולם כאשר מכניסים נר למאור ואפילו נר דקיק למקום אפל וחשוך הרי שאורו חביב מאד כי כל אור ואפילו אור קלוש ביותר כבר מסלק את החשכה הגדולה, כן הוא הדבר בשבת זו שלפני תשעה באב בימים אלו שהם ימי שפלות וירידה ימי חשכות של בין המצרים ותשעת הימים כאשר מגיע אור של שבת הוא חשוב וחביב עד מאד, ולכן יש לשמוח בשבת כזאת זהו מה שאומר הכתוב תהלים (לא כ) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, בימי בין המצרים שהם ימי הסתר ודין ימים של הצפנה ושל הסתרות בעולם אזי כשמגיע האור שצפון בתוך ההסתר הרי כי טוב ואז מתגלה האור במלוא הדרו.

דברי יעקב

תלמידי אברהם אבינו - אברהם יצחק אורן מן החסידים

ובזה אפשר לפרש הפסוק מול סוף, הכוונה לחזק לב עובדי השי"ת, גם שרואה עצמו שהוא בסוף המדרגות, מ"מ הלא נעוץ סופן בתחילתן, א"כ הוא מול סוף, כי הראש הוא נגד ומול סוף, והבן.

דרך ג'. מבואר בדבריו הוא הנקרא בין פארן ובין תופל.

וז"ל: דכתבתי במקום אחר דשמעתי מפי החסיד המפורסם מוהר"ן זלה"ה, גם שהחיות רצוא ושוב ויש זמן שאדם הוא בבחי' הקטנות, מ"מ הלא יש בחי' שלומי אמוני ישראל שהם בבחי' הגדלות, ומצד האחדות והתחברות יחד א"כ במקום קטנות יש שם גדלות, וזה כלל גדול שלא ימוט לעולם, והבן, ודפח"ח. ונ"ל דאמרו חז"ל (יבמות קיד א) להזהיר גדולים על הקטנים וכו', ר"ל שיתחברו גדולים וקטנים אז לא ימוטו, וק"ל.

ובזה יובן בין פארן ובין תפל, כי ימי הקטנות נק' תופל, וימי הגדלות נק' פארן, ומצד האחדות הוא מחובר תמיד בין פארן ובין תפל, וא"כ לא ימוט לעולם, והבן.

לסיכום הדברים נמצא דיש לנו ג' דרכים כדי להתחזק בעבודת השי"ת.

(א) היתרון האור מהחושך בג' פירושיה, [דהיינו התענוג שיבוא אח"כ, לסייע לחבירו, להודות להשי"ת שהוא מבין יותר מחבירו]

(ב) שאם מרגיש שנמצא בסוף, ע"כ שהוא על דרך לעלות.

(ג) להתאחד עם שלומי אמוני ישראל שהם בבחינת גדלות ועי"ז לזכות להתעלות בעבודת השי"ת.

יעזור לנו השי"ת, שנוכח להתעלות בעבודת ה' בכל הבחינות, ואיש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, ובוה נבוא לשלימות ולגאולה

קרובה, אמן.

שיעורי הלכה

שיעורי ההלכה נתנדב ע"י
הנהלת בית הוראה "אוהל ציון"
שע"י ביהמ"ד סלנט - ריב"ל 28, ב"ש
בנשיאות הגה"צ מורינו הרב שליט"א
053-318-1922

הלכות תשעה באב נלקט משיעורי מורינו הרב שליט"א

תשעת הימים

בגדים

א. מתחלת ר"ח עד אחר התענית, אסור לכבס ולגהץ (פי' מעבירין על הבגדים אבן חלק להחליקו ערוך).

ב. מי שאין לו אלא חלוק אחר מותר לכבסה מר"ח עד שבוע שחל בו ת"ב, ומכאן ואילך אסור, אכן היינו דווקא היכא שהחלוק ראוי ללבישה, אלא שהוא מלוכלך בזיעה וכדומה, אבל אם נתלכלך עד שאין ראוי ללבושו כלל מותר לכבסו (מ"ב סק' כ"ט).

ג. אסור ללבוש בימים אלו בגדים מכובסים, וכן אסור להציע את המטה במצעות נקיים, וכן מטפחות הידים האנטעך והשלחן אסור שיהיו מכובסים, חוץ ממה ששייך לכבוד שבת אין לשנות כלל כגון כתוני' ומטפחת דנוהגין היתר, אבל בסדינין כמדומי' נהגו בו איסור (שו"ע סעי' ג', ט"ז סק' ד').

ד. במקומות ששורר חום בימים אלו וצורך הוא להחליף החלוק מפני הזיעה יש לנהוג שקודם ר"ח ילבש הבגדים המכובסים שיצטרך בימים אלו כל אחד למשך חצי שעה בערך ואח"כ יפשמונו מעליו וילבש כתונת אחר ואז מותר ללבושם מר"ח ואילך כפי הצורך, וכן בשבת יוכל לעשות כן, וכדי שלא יהי' חשש משום מכין משבת לחול ילבש בע"ש בגדים מכובסים ולמחרת בבוקר של יום השבת ילבש בגדים אחרים מכובסים, וכן לאחר צהרים כשילך לישון, יפשוט הבגדים שלבש בשחרית וכשיקום ילבש בגדים אחרים אלא שלא יוציא בפיו שמחליף כדי שישאר הבגד נקי לימות החול (כף החיים צא).

ה. אסור לתפור או לתקן בגדים חדשים, וכן אסור לארוג או לעשות חוטין סרוגה, ואפילו סתימת נקבי הבגדים ע"י מחט אסור מותר לתקן בגדים ישנים שנקרע, וכ"ש דמותר לתפור כפתור או טלאי על הבגד, וכן נעליים ישנים מותר לתתם לאומן כדי לתקנם. ו. יש להחמיר שלא לקשור ציצית על טלית חדש מר"ח עד התענית, דהוי' כעשיית בגד חדש, ויש מתירין.. טוית חוטי הציצית מותר, והמחמיר תע"ב (בצל החכמה, רב פעלים).

בשר ויין

ז. אסור לאכול בשר מר"ח ואילך, ותינוקות בני שנה ושנתיים וכדומה מותר ליתן בשר כיון שמועילה לבריאותם. וקטנים שהגיעו לחינוך אם אוכלין בשר מעצמן א"צ למחות בהן.

ח. אם התפלל ערבית מבעוד יום ער"ח אסור לאכול בשר ויין, ואם הקהל התפללו ערבית אעפ"י שהוא עדיין לא התפלל ג"כ אסור, ויש שכתב להתיר. וכן במוצ"ש אם התפללו הקהל ערבית אעפ"י שהיחיד לא התפלל אסור בבשר ויין ויש מקילין, וכ"ז הוא בבית הכנסת שדרכו להתפלל תמיד, אבל אם יש שני בתי כנסיות אין אחת נמשכת אחר חברתה (מג"א, כף החיים ס"ק קכ"ב).

ערב שבת חזון

ט. בערב שב"ק אין רוחצים בחמין ובודאי לא בבורית. (מ"ב סק' צו צז)
י. מי שנוהג ליטול צפרניו בכל שבוע יטלם גם היום (מ"ב כ')
יא. יש אוסרים לצחצח המנעלים ויש מתירין. (אג"מ ח"ג סי' פ')
יב. אין אוכלים בשר כשטועמין מאכלי שבת (התעוררות תשובה קס"ט)

שבת חזון

יג. אומרים אב הרחמים. (א"ר סי' תקנ"ד סק"ב)
יד. בסעודות שבת מזמרים זמירות כרגיל בכל שב"ק.

ערב תשעה באב

טו. אין לטייל בערב ת"ב כל היום. (רמ"א סוסי' תקנ"ג ומשב"ז סק"ב)
טז. מחצות היום ואילך אין לומדים כדי שלא יהיה שמח בת"ב ע"י התורה שלומד. (רמ"א סי' תקנ"ג ס"ב, ושו"ת חת"ס או"ח סי' קנ"ו)

סדר ליל תשעה באב

יז. אבל רח"ל מותר לבוא לביהכנ"ס בלילה, וכן ביום עד אחר הקינות, אמנם אינו עובר לפני התיבה. (סידור יעב"ץ)
יח. מסירים הפרוכת שעל הארון הקודש ומסירים המפות מעל השולחנות. (רמ"א סי' תקנ"ט סעי' ב')
יט. לתפילת מעריב מדליקים נר א' לפני העמוד (שו"ע שם ס"ג)
כ. מתפללים בקול נמוך. (עי' רמ"א ס"א)
כא. אחר שמו"ע אומרים קדיש שלם עם תתקבל. (ט"ז סי' תקנ"ט סק"ב)
כב. אין מרבים בנרות רק בצמצום, כדי שיוכלו לומר לאורו איכה וקינות. (שם וט"ז סק"ה וסי' יעב"ץ)
כג. הש"ץ אומר איכה בנחת ובדרך בכי' ובכל קאפיטל מגבי' קולו יותר והקהל קורא עמו בחשאי. (רמ"א סי' תקנ"ט ס"א וסידור יעב"ץ)

כד. יפסיק בין כל פסוק מעט, ובין כל קפיטל יותר מעט, ופסוק האחרון שבכל קפיטל אומר בקו"ר, כשמוגיע החזן לפסוק השיבנו אומרים אותו הקהל בקול רם, ואח"כ מסיים החזן, ואח"כ אומרים הקינות. (מג"א שם בשם מהרי"ל, רמ"א ס"א)
כה. אחר קינות אומרים ואתה קדוש, ואומר הש"ץ עוה"פ קדיש שלם בלי תתקבל. (ט"ז סק"ב)

הצריך לאכול

כו. מי שהותר לו לאכול ראוי שלא יתענגו במאכל ובמשתה רק כדי הצורך, ויאכלו בצינעא. (שו"ע סי' תקנ"ד ס"ה, מט"א סי' תר"ב סכ"ב)
כז. מי שהותר לו לאכול נוטל ידיו כרגיל ככל השנה, ואומר נחם לפני ובנה ירושלים. (כה"ח סי' תקנ"ד ס"ק ג', מג"א סי' תקנ"ז סק"א, יעב"ץ)

מנהגי תשעה באב

כח. נהגו שלא לסדר הבית עד למחר אחר חצות.
כט. אסור לישב על כסא גבוה בליל ת"ב ויומו עד חצות. (שו"ע סי' תקנ"ט ס"ג)
ל. נוהגים שלא לישב על הארץ ממש רק להפסיק בדבר שאינו לבוש בו, וגם בקרקע מרוצפת יש להחמיר בזה לכתחלה. (שע"ת סי' תקנ"ב סק"ג, כה"ח ס"ק ל"ט)
לא. אין שאילת שלום בת"ב, והדימות שאינם יודעים ונותנים שלום משיבין להם בשפה רפה ובכבוד ראש, לפי שאינו מהראוי לביישו, ואם הוא קרובו או בענין שלא יתבייש לא ישיב לו רק ידיע לו שהיום אסור, ולכן אסור לומר שלום עליכם וכן א גוט מארגן א גוטן טאג א גוטע נאכט אסור, אבל לאחל מזל טוב מותר דהוא ברכה שמברכים את הבעל שמחה. (שו"ע סי' תקנ"ד ס"כ, וסי' יעב"ץ כה"ח ס"ק צ, מג"א ס"ק כ"א, פמ"ג ס"ק כ"א, שו"ת שלמות חיים יו"ד סי' תכ"ה)
לב. כשהולכין מביהכנ"ס ילכו ביחידות כאבלים, וכבנ"א הנוזפים למקום. (מהרי"ל לת"ב, ומחזור יטרי סי' רס"ו, יעב"ץ)
לג. יש לאדם להצטער בענין משכבו בליל ת"ב, שאם רגיל לישכב בב' כרים לא ישכב כ"א בא', ויש משימים אבן תחת מראשותיהם, וזכר למה שנאמר ויקח מאבני המקום שראה יעקב אבינו החורבן, יש נוהגים לשכוב בליל ת"ב מוטה על הארץ, ואדם חלוש אי"צ להחמיר בזה. (רמ"א סי' תקנ"ה ס"ב בשם המרדכי, שו"ע שם, כה"ח סק"ט)
לד. ימעט אדם מכבודו והנאתו בת"ב בכל מה שאפשר. (שם)
לה. אין הולכין לבית החיים בת"ב. (מג"א ס"ק ט"ו)
לו. לא יתעסק בדברים בטלים ויבוא לידי שחוק, והעיקר להיות מקיים ישב בדד וידום, ודיו לעבד להיות כרבו. (טור ברקת שם)
לי. אסור לטייל בת"ב, שלא יבוא לשחוק וקלות ראש. (שו"ע סי' תקנ"ד סכ"א)

יום תשעה באב

תפילת שחרית וקינות

לה. בשחרית משכימין קצת להתפלל מבכל יום, וטוב שלא להשכים כל כך רק כדי שיגמור אמירת הקינות סמוך לחצות היום.

(מג"א סי' תקנ"ט ס"ה, א"ר סקי"ב, ופמ"ג בא"א סק"ג)
לט. אין מדליקים נרות לפני העמוד. (פמ"ג שם)
מ. אבל רח"ל תוך י"א חודש אינו מתפלל לפני העמוד. (יעב"ץ)
מא. מדלגים ברכת שעשה לי כל צרכי. (שע"ת סי' מ"ו ס"ק י"ב ב' האריז"ל)
מב. אומרים סדר העקידה וסדר קרבנות ופטום הקטורת ואיזהו מקומן כרגיל בכל יום. (סי' יעב"ץ, וא"א תנינא סי' תקנ"ט, וערוה"ש ס"ה)
מג. אין לובשים הטו"ת בשחרית. (שו"ע סי' תקנ"ה ס"א)
מד. אומרים מזמור לתודה. (מג"א)
מה. הש"ץ אומר עננו בחזרת הש"ץ בין גואל לרופא, והיחיד א"א אותו רק במנחה. (רמ"א סי' תקפ"ה ס"ג)
מו. הש"ץ אינו אומר ברכת כהנים.
מז. אין אומרים תחנון דאיכרי מועד. (טושו"ע סי' תקנ"ט)
מח. קריאת התורה קוראים בתורה ג' גברי בפרשת ואתחנן כי תוליד בנים וכו' דברים ד'. (שו"ע סי' תקנ"ט ס"ב)
מש. העולה לתורה אומר לפני ברכו בלחש ברוך דיין האמת בלי שם ומלכות. (מג"א סק"ה)
נ. מבשעת הגבהה יושב המגביה על כסא רגיל. (עי' דרישה ביו"ד סי' שפ"ד סק"ב)
נא. בשעת אמירת הקינות אסור לדבר אפי' שיחה קלה, וכן אין לצאת לחוץ כדי שלא יפסיק לבו מן האבילות. (שו"ע שם ס"ה וסי' יעב"ץ)
נב. מאריכים עם הקינות עד קרוב לחצות היום. (רמ"א שם ס"ג)
נג. אומרים אשרי ובא לציון, ואין אומרים למנצח, ומדלגים פסוק ואני זאת בריתי וגו'. (רמ"א שם ס"ג)
נד. אח"כ אומרים קדיש בלי תתקבל.
נה. אחר התפלה אומר כל אחד לעצמו מגילת איכה כשיושבים על כסא נמוך, לפי שזהו עיקר הקינה הנאמרה ברוח הקודש עפ"י נבואת ירמיה הנביא. (מג"א סק"א ב' השל"ה)

אחר חצות

נו. אחר חצות היום יושבים על כסא רגיל, ואין נכון להחמיר לישב על הארץ. (רמ"א ס"ג נאות דשא ל"ה)
נז. מחזירים הפרוכת על הארון הקודש. (כה"ח ס"ק י"ט)
נח. נוהגים שלא להכין צרכי סעודת לילה עד אחר חצות, ולצורך סעודת מצוה מותר. (שו"ע סי' תקנ"ט ס"י ומג"א ס"ק י')

מנחה

נט. מי שהולך לישן אחר חצות היום, יעמיד שומר לעוררו לתפילת מנחה, כדי להניח תפלין שהוא דאורייתא.
ס. מי שנוהג לומר תהלים בכל יום אומרו אחר מנחה.
סא. אין מכריזין לומר נחם. (עי' ליקוטי מהרי"ח)
סב. אם שכח לומר נחם יאמרנה בשומע תפלה, ואם נזכר אחר השם של ש"ת, י"א שיאמרנה ברצה לפני ותחינה, וי"א במודים לפני ועל כולם, וגם להראות בטחון שכבר הביהמ"ק בנוי כולו

למעלה, ואם נזכר אח"כ יאמרנה קודם יהיו לרצון השני. (ט"ז ומש"ז
סי' תקנ"ז סק"א, מג"א. פמ"ג שם)

מוצאי תשעה באב בשנה זו

סג. אם חל תשעה באב ביום ה' יכול לכבס בגדיו במוצאי ט' באב

כ"כ בסידור היעב"ץ דיני ת"ב חלון ה' אות ו'. ולדעת קצור שו"ע (סי'
קכד) יכבס בבוקר של יום שישי, ועיין בתשובות והנהגות (ח"ה קעא)
שמ"מ בגדי שבת יכול לכבס מיד במוצאי ט' באב.

ויה"ר שיתחפכו ימים אלו לששון ולשמחה בביאת גואלינו בב"א

הרה"ק הרבי מלובלין זי"ע - יו"ד ט' באב

הרה"ק רבי נפתלי חיים זצ"ל, בנו של הרה"ק בעל אמרי נועם מדזיקוב,
התיישב בארץ ישראל, וראו אצלו דברים נפלאים. מפורסם היה
בקדושתו, ומאוד עצם עיניו מראות ברע ולתקופת זמן בצעירותו
קיסר מפה על עיניו לשמירה. שאלו זקינו הרה"ק רבי אליעזר מזיקוב
מה כוונתו בזה, והשיב לו שמשותק להגיע למדרגתו של הרבי
מלובלין זי"ע. ענהו רבינו (הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב זי"ע) בקפידה:
אויפ'ן אר' דבי עילאי האט מען געזאגט אז ער איז א דריטל פון חוזה,
און דו ווילסט זיין אינגאנצן ווי דער חוזה. ב"ק אדמו"ר מפשעווארסק
זצוק"ל

סיפר הרה"ק אדמו"ר מו"ה אליעזר זוסיא זצ"ל אבדק"ק סקולען בעל
נועם אליעזר, שפ"א נסע חסיד אחד אל רבו הרה"ק מלובלין זי"ע,
להסתופף בצל קדשו משך ימים הנוראים. ובהגיעו ללובלין כאשר
נכנס לקבל ממנו ברכת שלום, החזיר לו רבו שלום רק בשפה רפה,
וצוה עליו לחזור תיכף לביתו. ויצא החסיד מהיכל קדשו בלב מלא
עצב ודאגה. דהלא הוא הטריח א"ע בנסיעה כ"כ דרך רחוקה, ומה זה
ועל מה זה צוה לו רבו לחזור לביתו. והחליט בנפשו להשאר שם עד
למחר, ויתראה עצמו לפני רבו, ובזאת יבחן, שאם יצוה עליו בזאת עוד
הפעם, אז יחזור לביתו, ואם לאו אז ישאר שם, וכן עשה. והיה ממחרת
בבוקר, כאשר ראה אותו רבו, קרא אליו ואמר, וכי אתה עדיין פה,
הלא פקדתי עליך כבר שתחזור לביתך תיכף ומיד. אחר הדברים
האלה, מיד נסע החסיד ועזב את המקום בלב נשבר ונדכה. ויהי
באמצע הדרך, נטה ללון בבית מרוח קרעטשמע א'. ובאותה שעה היו
שם כמה חסידים אשר פניהם היו מועדות לנסוע אל הרבי ללובלין,
והיו שמחים וטובי לב. ובהפגשם עמו נתנו לו שלום, וראו שפניו
זועפות, ושאלוהו לאן אתה נוסע, והשיב להם נוסע אני חזרה לביתי.
ואמרו אליו מה זאת, הלא הכל נוסעים אל הרבי, ואתה נוסע חזרה?
היו לא תהיה כזאת, רק גם אתה תסע עמנו. והעמידו משקה על
השלחן ושתו לחיים. והתחילו לרקוד עמו מתוך שמתה וחדות רבה,
וישמח לבו עמהם. אח"כ נסע עמהם יחד חזרה ללובלין. ובהגיעם
שמה, נכנסו אל הקודש פנימה לקבל ברכת שלום. אז פנה החוזה הק'
אליו ואמר, תדע נאמנה, כי מה שפקדתי עליך לחזור לביתך, ה"ז
מחמת שראיתי כי מן השמים נגזר עליך מיתה ר"ל, וכבר לא הי'
ביכולתי לעזור לך כלום. וכאשר לא רציתי שתמות כאן בריחוק מקום
מביתך ומשפחתך, על כן פקדתי עליך לחזור הביתה. אמנם באשר

היית שם בהקרעטשמע, והחסידים שמחו אותך, ע"י גודל כת
השמחה קרעו את גזר דינך, ובטלו ממך עונש המיתה, מה שלא יכולתי
אני, וע"כ שוב תוכל להשאר פה אצלנו.

שמעתי מפ"ק מו"ר אהבת ישראל מוויניצא זי"ע, שסיפר שבאיזה עיר
הי' כולם חסידים של זקינו בעל אהבת שלום מקאסוב זי"ע, ופ"א נסע
כמה מהם להכיר את הרבי מלובלין זי"ע, ושאר אנשים שלא נסעו
שלחו על ידם פתקאות, והי' שם איזה מלמד שהי' נוסע ג"כ לקאסוב
וגם הוא שלח פתקא עמהם, והנה כשקרא החוזה את הפתקאות, אמר
על כולם איזה דבר, על א' נאנח וכדומה, וכשקרא פתקא של המלמד
הנ"ל (והוא הי' יר"ש) אמר עליו שיין שיין, אבער ער איזט נישט אייער,
השיבו הלא הוא נוסע תמיד עמנו לקאסוב, ונתווכחו עם החוזה עד
שאמר החוזה צאטין איך וויס נישט, ואח"כ נתוודע האמת שהוא הי'
באמת חסיד של הרה"ק מאפטא זי"ע, רק כיון שבא לדור בכאן
ונתרחק מרבו, וידע שצריך לו רבי לכן נסע עם חסידי קאסוב אל רבם,
כי לא הי' יכול לבוא אל רבו מחמת ריחוק מקום, אמנם לימים תקע
אהלו צדיק א' ממשפחת רבו הראשון במחוז זה, האט ער שוין
נאכדעם אפילו פערגעסין אז עס איז פארהאנען א קאסוב, ואז הבינו
דברי החוזה שנאמרו ברוה"ק.

הגה"צ רבי אליעזר פיש זצ"ל אב"ד מאטש-סאלקא

שמעתי מהרה"ק אספקלריא המאירה הרבי מלובלין שהיה דרכו
בתוך התפלה לשאוף אבק הטאבקי, ושאל אותו החרף ר' משה ר'
זלמנס משם הלא אין ראוי להפסיק, והשיבו במשל למלך גדול שהלך
בשוק וראה א' מזקני עניים משורר ופורט בכנור, והיה נראה לו עד
שמגדל חשקו בשיריו ציוה אשר הוא יהיה ממשוררי ביתו, והנה בכל
יום נכנס אל המלך להשמיע קול כנורו, והנה בכל פעם נתקו מוסרות
הכנור עד כי באמצע השיר הוכרח המלך להמתין איזה שעות, ואוהב
המלך שאל את הזקן המשורר הנ"ל הלא אתה מורד במלכות לצער
אותו, הלא ראוי לך להכין הכל מקודם, והשיב לו הזקן, הלא ת"ל יש
להמלך כמה משוררים כתות יודעי נגן בתרועה, וא"כ יש לו די לשמוח
בהם, אלא שמשעתשע רק בכנור, א"כ ודאי רצונו לסבול דרכי כי לולי
זאת לא היה לוקח אותי ולהניח הכלי זמר שלו, וכמו כן הלא יש לו
כמה רבבות מלאכים ומניחם ולוקח אותנו, א"כ סובל ג"כ ההפסק
שלנו עכדה"ק.

הרה"ק רבי שמואל שינאווער זצ"ל (הובא בספר רמתים צופים)